

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O NARODNOJ BANC SRBIJE

Član 1.

U Zakonu o Narodnoj banci Srbije („Službeni glasnik RS“, br. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – dr. zakon i 44/2010), u članu 4. stav 1. tačka 9) menja se i glasi:

„9) uređuje, kontroliše i unapređuje nesmetano funkcionisanje platnog prometa u zemlji i sa inostranstvom;“.

Član 2.

Član 6. menja se i glasi:

„Član 6.

Narodna banka Srbije ima statut (dalje u tekstu: Statut) koji potvrđuje Narodna skupština.

Nakon potvrđivanja, Statut se objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

Član 3.

Posle člana 8. dodaje se član 8a koji glasi:

„Član 8a

U okviru Narodne banke Srbije, u skladu sa ovim zakonom i Statutom, za obavljanje funkcija iz člana 4. stav 1. tač. 4) do 7) ovog zakona obrazuje se Uprava za nadzor nad finansijskim institucijama (dalje u tekstu: Uprava za nadzor).

Finansijskim institucijama u smislu ovog zakona smatraju se lica koja obavljaju delatnosti iz člana 4. stav 1. tač. 4) do 7) ovog zakona.

Položaj, organizacija i način rada Uprave za nadzor bliže se uređuje Statutom.“.

Član 4.

U članu 12. stav 2. menja se i glasi:

„Izvršni odbor, guverner i direktor Uprave za nadzor odgovorni su za ostvarivanje ciljeva Narodne banke Srbije u okviru svojih nadležnosti utvrđenih ovim zakonom.“

Član 5.

Član 13. menja se i glasi:

„Član 13.

Izvršni odbor čine guverner, direktor Uprave za nadzor i viceguverneri Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: viceguverneri).“.

Član 6.

U članu 14. stav 1. tačka 8) reči: „strategiju i“ brišu se.

Član 7.

Član 15. menja se i glasi:

„Član 15.

Izvršni odbor na predlog Uprave za nadzor donosi propise u oblasti kontrolne i nadzorne funkcije nad finansijskim institucijama u skladu sa zakonom.

Izvršni odbor na predlog Uprave za nadzor, rešenjem odlučuje o davanju i oduzimanju finansijskim institucijama, dozvola za rad, odnosno obavljanje delatnosti.

Rešenje iz stava 2. ovog člana potpisuju guverner i direktor Uprave za nadzor.“.

Član 8.

Član 20. menja se i glasi:

„Član 20.

Guverner ne može:

1) biti poslanik u Narodnoj skupštini, član Vlade ili organa ili tela koje je obrazovala Narodna skupština ili Vlada, ne može obavljati funkciju organa ili člana organa autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave ili sindikalne organizacije, ne može obavljati funkciju u političkoj stranci, niti može obavljati bilo koju drugu javnu funkciju ili javni posao;

2) biti član upravnog, izvršnog ili nadzornog odbora ili drugog organa finansijske institucije, preduzeća za reviziju ili drugog lica nad čijim poslovanjem Narodna banka Srbije vrši kontrolu, odnosno nadzor ili s kojim sarađuje u obavljanju svojih funkcija, niti može biti zaposlen u tim licima, odnosno njihov saradnik;

3) imati akcije, udele ili dužničke hartije od vrednosti finansijske institucije, preduzeća za reviziju ili drugog pravnog lica nad čijim poslovanjem Narodna banka Srbije vrši kontrolu, odnosno nadzor ili s kojim sarađuje u obavljanju svojih funkcija;

4) imati akcije, udele ili dužničke hartije od vrednosti u pravnim licima koja imaju učešće u finansijskoj instituciji, preduzeću za reviziju ili drugom pravnom licu nad čijim poslovanjem Narodna banka Srbije vrši kontrolu, odnosno nadzor ili s kojim sarađuje u obavljanju svojih funkcija.

Učešće, u smislu stava 1. ovog člana, podrazumeva direktno ili indirektno pravo ili mogućnost da se ostvari glasačko pravo u pravnom licu, odnosno direktno ili indirektno vlasništvo nad kapitalom tog pravnog lica.

Guverner ne može biti lice koje je povezano s licima koja obavljaju funkcije ili poslove iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana, odnosno koja poseduju akcije, udele ili dužničke hartije iz stava 1. tač. 3) i 4) ovog člana.

Ako guverner ili sa njim povezano lice poseduje akcije, udele ili dužničke hartije od vrednosti iz stava 1. tač. 3) i 4) ovog člana, dužni su da ih otuđe u roku od tri meseca od dana izbora na mesto guvernera.

Guverner je dužan da, odmah nakon izbora, Narodnoj skupštini da pismenu izjavu o tome da on i lica povezana s njim ne obavljaju funkcije ni poslove iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana, da ne poseduju akcije, udele ili dužničke hartije iz stava 1. tač.

3) i 4) ovog člana, odnosno da će ih, u slučaju da ih poseduju, otuđiti u roku iz stava 4. ovog člana.

Povezana lica u smislu st. 3. i 5. ovog člana su supružnici, vanbračni partneri, krvni srodnici u pravoj liniji, krvni srodnici u pobočnoj liniji zaključno sa trećim stepenom srodstva, srodnici po tazbini do drugog stepena srodstva, usvojilac i usvojenik, lica između kojih je izvršen prenos upravljačkih prava, kao i sva druga lica koja se prema drugim okolnostima konkretnog slučaja mogu smatrati povezanim.

U slučaju iz stava 4. ovog člana, guverner je dužan da, nakon tri meseca od dana izbora, Narodnoj skupštini da pismenu izjavu da on i sa njim povezana lica više ne poseduju akcije, udele ili dužničke hartije od vrednosti iz stava 1. tač. 3) i 4) ovog člana.

Guverner je dužan da u svemu postupi u skladu s propisima kojima se uređuje sprečavanje sukoba interesa pri vršenju javnih funkcija.“.

Član 9.

U članu 21. stav 1. reč: „Savet“ zamenjuje se rečju: „Narodna skupština“.

U stavu 4. reči: „Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: Statut)“ brišu se.

Član 10.

Posle člana 21. dodaje se član 21a koji glasi:

„Član 21a

Uprava za nadzor:

1) obavlja poslove kontrole i nadzora iz člana 4. stav 1. tač. 4) do 7) ovog zakona (dalje u tekstu: nadzor nad finansijskim institucijama).

2) donosi pojedinačne akte u oblasti nadzora nad finansijskim institucijama, osim akata iz člana 15. ovog zakona;

3) predlaže Izvršnom odboru donošenje propisa i pojedinačnih akata iz člana 15. ovog zakona;

4) nalaže i preduzima mere prema finansijskim institucijama u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje finansijskih institucija;

Uprava za nadzor ima direktora, koji ne može biti iz redova viceguvernera.

Direktora Uprave za nadzor bira Narodna skupština na predlog odbora Narodne skupštine nadležnog za poslove finansija (u daljem tekstu: Odbor za finansije).

Direktor Uprave za nadzor se bira na period od šest godina, s pravom ponovnog izbora.

Na izbor, nespojivost funkcija i sukob interesa direktora Uprave za nadzor shodno se primenjuju odredbe člana 19. st. 3. i 4. i člana 20. ovog zakona.“.

Član 11.

U članu 22. stav 2. reči: „šest godina“ zamenjuju se rečima: „pet godina“.

Član 12.

Član 23. menja se i glasi:

„Član 23.

Savet:

- 1) donosi Statut, na predlog Izvršnog odbora;
  - 2) utvrđuje režim kursa dinara, na predlog Izvršnog odbora, uz saglasnost Vlade;
  - 3) donosi strategiju upravljanja deviznim rezervama na predlog Izvršnog odbora;
  - 4) odlučuje o članstvu u međunarodnoj finansijskoj organizaciji i instituciji;
  - 5) donosi finansijski plan Narodne banke Srbije;
  - 6) usvaja godišnje finansijske izveštaje Narodne banke Srbije;
  - 7) vrši izbor rukovodioca u organizacionoj jedinici Narodne banke Srbije za poslove interne revizije;
  - 8) vrši izbor spoljnog revizora;
  - 9) razmatra izveštaj spoljnog revizora, prati primenu preporuka tog revizora u Narodnoj banci Srbije;
  - 10) vrši nadzor nad sistemom finansijskog izveštavanja, upravljanja rizicima i unutrašnjih kontrola u Narodnoj banci Srbije;
  - 11) ocenjuje da li su računovodstvene politike i procedure koje su usvojene u Narodnoj banci Srbije odgovarajuće;
  - 12) usvaja godišnji plan o obavljanju interne revizije u Narodnoj banci Srbije (u daljem tekstu: interna revizija) i periodično razmatra izveštaje o obavljenoj internoj reviziji;
  - 13) vrši nadzor nad obavljanjem interne revizije i obavljanjem usklađenosti poslovanja u Narodnoj banci Srbije;
  - 14) donosi strategiju razvoja Narodne banke Srbije, koju predlaže Izvršni odbor, i prati njeno sprovođenje;
- Savet po potrebi, a najmanje dva puta godišnje, Narodnoj skupštini podnosi izveštaj o svom radu.

Član 13.

Član 24. menja se i glasi:

„Član 24.

Guverner je dužan da najmanje jednom u tri meseca Savetu dostavi izveštaj o sprovođenju monetarne politike.

Uprava za nadzor je dužna da najmanje jednom u tri meseca Savetu dostavi izveštaj o izdavanju i oduzimanju dozvola iz člana 15. ovog zakona i o nadzoru nad finansijskim institucijama.

Radi obavljanja poslova iz člana 23. ovog zakona, Savet može od Izvršnog odbora, guvernera i Uprave za nadzor zahtevati da mu dostavi odgovarajuću dokumentaciju i podatke koji su nastali u radu Narodne banke Srbije.“.

Član 14.

U članu 26. posle reči: „viceguvernerima“ dodaje se zapeta i reči: „direktoru Uprave za nadzor“.

Član 15.

Član 27. menja se i glasi:

„Član 27.

Funkcioneri ostavku podnose Narodnoj skupštini i dužni su da o podnetoj ostavci bez odlaganja obaveste Savet.

Funkcioneru koji je podneo ostavku funkcija prestaje izborom novog, a najkasnije šest meseci od dana podnošenja ostavke.

Guverneru, viceguvernerima i direktoru Uprave za nadzor prestaje funkcija momentom prestanka radnog odnosa zbog ispunjenja uslova za starosnu penziju, o čemu su guverner, viceguverneri i direktor Uprave za nadzor dužni da obaveste Narodnu skupštinu i Savet najkasnije šest meseci pre ispunjenja tih uslova.

Odbor za finansije konstatuje prestanak funkcije funkcionera Narodne banke Srbije.“.

Član 16.

U članu 28. stav 8. menja se i glasi:

„Funkcioneru Narodne banke Srbije funkcija prestaje donošenjem odluke o razrešenju.“.

Član 17.

Član 29. menja se i glasi:

„Član 29.

Funkcioner Narodne banke Srbije se posle prestanka funkcije, u periodu od šest meseci, a direktor Uprave za nadzor u periodu od godinu dana, ne može zaposliti ili na drugi način radno angažovati u finansijskoj instituciji, ili drugom pravnom licu nad kojim Narodna banka Srbije vrši nadzor ili s kojim sarađuje u obavljanju svojih funkcija.

Guverner, viceguverneri i direktor Uprave za nadzor imaju pravo na naknadu u slučaju isteka mandata, prestanka funkcije zbog podnošenja ostavke ili razrešenja s funkcije iz razloga utvrđenih u članu 28. stav 1. tačka 3) ovog zakona, i to u visini od 80% zarade isplaćene u mesecu pre isteka mandata, odnosno donošenja odluke o razrešenju – do zasnivanja radnog odnosa, a najduže šest meseci od prestanka funkcije.“.

Član 18.

U članu 62. posle stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

„Neposrednom kupovinom iz stava 2. ovog člana ne smatra se kupovina hartije od vrednosti na sekundarnom tržištu.“

Dosadašnji st. 3. do 5, postaju st. 4. do 6.

Član 19.

U članu 63. stav 1. menja se i glasi:

„Narodna banka Srbije izdaje i oduzima dozvole za rad i preko Uprave za nadzor vrši nadzor nad finansijskim institucijama, a preduzima i druge mere u skladu sa zakonom.“.

Član 20.

U članu 64. stav 1. menja se i glasi:

„Pri vršenju nadzora nad finansijskim institucijama Narodna banka Srbije ima pravo uvida u poslovne knjige i drugu dokumentaciju finansijskih institucija, kao i lica koja su s njima povezana imovinskim, upravljačkim ili poslovnim odnosima.“.

Član 21.

U članu 65. stav 1. menja se i glasi:

„Radi unapređenja svoje kontrolne funkcije, Narodna banka Srbije preko Uprave za nadzor sarađuje sa stranim institucijama i domaćim organima i institucijama nadležnim za nadzor u oblasti finansijskog poslovanja.“.

Član 22.

U članu 73. stav 3. menja se i glasi:

„O pribavljanju i korišćenju imovine iz stava 1. ovog člana, kao i o upravljanju i raspolaganju tom imovinom, Izvršni odbor donosi opšte akte, a guverner ili lice koje on ovlasti donosi pojedinačne akte i u ime i za račun Narodne banke Srbije zaključuje pravne poslove.“.

Posle stava 3. dodaje se stav 4. koji glasi:

„Akt o otuđenju nepokretnosti donosi Izvršni odbor uz prethodno pribavljenu saglasnost Vlade.“.

Član 23.

Član 81. menja se i glasi:

„Član 81.

Revizija godišnjih finansijskih izveštaja vrši se na način utvrđen zakonom kojim se uređuje revizija finansijskih izveštaja i Međunarodnim standardima revizije.

Komisija sastavljena od dva člana Saveta, člana Odbora za finansije i službenika za javne nabavke zaposlenog u Narodnoj banci Srbije, bira spoljnog revizora u skladu sa zakonom kojim se uređuju javne nabavke, na period od tri poslovne godine.“

Članove komisije iz stava 2. ovog člana imenuje Odbor za finansije.“.

Član 24.

Posle člana 81. dodaje se član 81a koji glasi:

„Član 81a

Narodna banka Srbije ima organizacionu jedinicu koja obavlja poslove interne revizije (dalje u tekstu: Interna revizija);

Izbor rukovodioca Interne revizije vrši Savet na osnovu sprovedenog javnog konkursa.

Interna revizija vrši se na osnovu plana koji usvaja Savet, a može se sprovoditi i vanredno na osnovu zahteva Saveta, Izvršnog odbora, guvernera ili direktora Uprave za nadzor.“.

Član 25.

Posle člana 91a, dodaje se član 91b koji glasi:

„Član 91b

Novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se funkcioner Narodne banke Srbije koji podnese lažnu izjavu iz člana 20. st. 5 i 7. ovog zakona.

Novčanom kaznom iz stava 1. ovog člana kazniće se bivši funkcioner Narodne banke Srbije koji prekrši zabranu iz člana 29. stav 1. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. i 2. ovog člana izriče se mera javnog objavljivanja presude, a može se izreći i mera zabrane vršenja određenih poslova.“.

Član 26.

Narodna banka Srbije će poslove koje obavlja u skladu sa Zakonom o Narodnoj banci Srbije („Službeni glasnik Republike Srbije”, br. 72/2003, 55/2004 i 85/2005 – dr. zakon i 44/2010 – u daljem tekstu: Zakon) nastaviti da obavlja u skladu s nadležnostima utvrđenim ovim zakonom.

Guverner, viceguverneri, direktor Uprave za nadzor i članovi Saveta biće izabrani u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Guverner, viceguverneri i članovi Saveta koji su obavljali funkciju do dana stupanja na snagu ovog zakona nastaviće da obavljaju funkciju do izbora funkcionera iz stava 2. ovog člana.

Član 27.

Propisi koje je Narodna banka Srbije donela na osnovu Zakona ostaju na snazi do donošenja novih propisa u skladu sa ovim zakonom.

Narodna banka Srbije će odredbe propisa donetih na osnovu Zakona koje su u suprotnosti sa ovim zakonom uskladiti u roku od jedne godine od dana njegovog stupanja na snagu.

Savet će doneti Statut u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Narodna banka Srbije uskladiće svoje unutrašnje opšte akte sa odredbama ovog zakona u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu Statuta Narodne banke Srbije.

Član 28.

Ako su odredbe drugih zakona, odnosno propisa, u suprotnosti sa ovim zakonom, primenjuju se odredbe ovog zakona.

Član 29.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o Narodnoj banci Srbije sadržan je u članu 95. stav 3. i članu 97. tačka 6. Ustava RS, kojima je uređeno da se o Narodnoj banci Srbije donosi zakon, kao i da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, monetarni, bankarski i devizni sistem.

Istovremeno, shodno članu 107. Ustava, pravo predlaganja zakona, drugih propisa i opštih akata imaju svaki narodni poslanik, Vlada, skupština autonomne pokrajine ili najmanje 30.000 birača.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ovim zakonom se ne dirajući u samostalnost i nezavisnost centralne banke kako je uređena Zakonom o Narodnoj banci Srbije („Službeni glasnik RS“, br. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – dr. zakon i 44/2010, u daljem tekstu: Zakon), vrše korekcije u cilju povećanja nadzora Narodne skupštine nad centralnom bankom u skladu sa ustavnim odredbama, poboljšanja prudencione i kontrole poslovanja finansijskih institucija od strane Narodne banke, povećanja odgovornosti organa Narodne banke, delimičnog ograničenja i preciziranja ovlašćenja guvernera i Izvršnog odbora Narodne banke Srbije.

Ključne novine koje donosi ovaj Predlog zakona su sledeće: vraćanje nadzorne funkcije Narodnoj skupštini, izbor svih funkcionera Narodne banke Srbije od strane Narodne skupštine, obrazovanje Uprave za nadzor finansijskih institucija u okviru Narodne banke Srbije, proširivanje nadležnosti Saveta Narodne banke, ograničavanje ovlašćenja guvernera i Izvršnog odbora, izmena mandata članova Saveta, povećanje odgovornosti funkcionera, ograničenje naknade po prestanku funkcije, preciziranje zabrane kreditiranja države, regulisanje interne revizije, propisivanje prekršaja i zaštitnih mera za nepoštovanje zabrana.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. precizira se funkcija Narodne banke Srbije u vezi sa platnim prometom. Postojećim rešenjem isključuje se odgovornost Narodne banke Srbije za zloupotrebu banaka u platnom prometu sa inostranstvom. U prošlosti je bilo takvih zloupotreba, pranja novca, zbog čega je potrebno da Narodna banka Srbije ima obavezu i mora da interveniše prilikom nezakonitog poslovanja banaka sa inostranstvom.

Član 2. vraća i potvrđuje nadzornu funkciju Narodne skupštine u skladu sa Ustavom. Predviđeno je da Narodna skupština potvrđuje Statut Narodne banke Srbije, budući da se mnoga važna pitanja njime regulišu, a što nije samo od značaja za unutrašnju organizaciju i rad centralne banke. Predviđeno je da se statut nakon potvrđivanja objavi u „Službenom glasniku republike Srbije“.

Članom 3. dodaje se novi član koji predviđa obrazovanje posebne organizacije – Uprave za nadzor nad finansijskim institucijama (dalje u tekstu: Uprava za nadzor), koja treba da obezbedi veću nezavisnost u vršenju funkcije nadzora i kontrole Narodne banke Srbije (prudencione i kontrole poslovanja) nad poslovanjem banaka, društava za osiguranje, dobrovoljnim penzijskim fondovima i drugim finansijskim institucijama. Data je i definicija finansijskih institucija u smislu ovog zakona i precizirano je da će se položaj, način rada i organizacija Uprave za nadzor preciznije urediti statutom.

Članom 4. se pored odgovornosti guvernera i Izvršnog odbora uvodi se i odgovornost Uprave za nadzor za poslove koje obavlja.

Članom 5. se utvrđuje sastav Izvršnog odbora. Pored guvernera i viceguvernera, član Izvršnog odbora je i direktor Uprave za nadzor.

Članom 6. se utvrđivanje i donošenje strategije upravljanja deviznim rezervama odvaja od vođenja politike deviznih rezervi. Potrebno je da umesto Izvršnog odbora, Savet Narodne banke Srbije (Savet) donosi strategiju upravljanja deviznim rezervama kao poseban dokument u okviru kojeg će se kretati politika koju utvrđuje i vodi Izvršni odbor. Na ovaj način se smanjuju široka ovlašćenja Izvršnog odbora, vrši podela odgovornosti, ostvaruje kontrola i mogućnost pravovremenog reagovanja.

Član 7. predviđa da propise u oblasti nadzora nad finansijskim institucijama donosi Izvršni odbor na predlog Uprave za nadzor. Odredbe su pojednostavljene budući da je data definicija finansijskih institucija. Osnivanjem Uprave za nadzor, davanje preliminarne odobrenja prelazi u njenu nadležnost kao i sva druga ovlašćenja u vršenju nadzora i kontrole nad finansijskim institucijama za koje je nadležna Narodna banka Srbije, a u nadležnosti Izvršnog odbora ostaje izdavanje i oduzimanje dozvola, na predlog Uprave za nadzor. Rešenje o davanju i oduzimanju dozvole zajedno potpisuju guverner i direktor Uprave za nadzor.

Članom 8. menja se član 20. Zakona kojim se propisuju ograničenja u izboru guvernera, a koja se primenjuju i na druge funkcionere. Povezana lica su šire ali preciznije definisana. Unete su izmene koje omogućavaju i povezanom licu da otuđi akcije, odnosno udele. Odredbe su pojednostavljene u skladu sa definicijom finansijskih institucija.

Članom 9. menja se telo koje bira viceguvernere. Budući da su viceguverneri članovi Izvršnog odbora, organa koji ima najveća ovlašćenja u okviru Narodne banke Srbije i da po broju mogu da preglasaju guvernera, neophodno je da viceguvernere bira Narodna skupština. Ovakvo rešenje prihvaćeno je i u zakonima svih zemalja u okruženju.

Član 10. definiše ovlašćenja Uprave za nadzor. Iz pravno - tehničkih razloga (pre svega strukture Zakona) ovde se definiše i nadzor nad finansijskim institucijama. Određeno je da Uprava za nadzor obavlja sve poslove vezane za nadzornu i kontrolnu ulogu Narodne banke Srbije, osim donošenja propisa u toj oblasti, a koje donosi Izvršni odbor na predlog Uprave za nadzor i izdavanja i oduzimanja dozvola o čemu odluku takođe donosi Izvršni odbor, na predlog Uprave za nadzor. Ovaj model odvajanja monetarne od nadzorne funkcije u okviru centralne banke odgovara modelu irske centralne banke. Na ovaj način obezbediće se bolja kontrola boniteta, finansijskih izveštaja i poslovanja banaka i drugih finansijskih institucija i bolja zaštita korisnika finansijskih usluga. Direktora Uprave za nadzor bira Narodna skupština na predlog Odbora za finansije i on je pored guvernera i viceguvernera član Izvršnog odbora. Način izbora, ovlašćenja kao i nespojivost ove funkcije sa funkcijom viceguvernera treba da obezbedi veću personalnu i funkcionalnu nezavisnost Uprave za nadzor koja će biti odgovorna za obavljanje nadzorne i kontrolne funkcije Narodne banke Srbije. Mandat direktora odgovara mandatu guvernera i viceguvernera.

Član 11. predviđa da mandat člana Saveta traje pet godina uz mogućnost ponovnog izbora.

Član 12. proširuje nadležnost i ovlašćenja Saveta. U nadležnost Saveta, preneti su sledeći poslovi: na predlog Izvršnog odbora donosi strategiju upravljanja deviznim rezervama; odlučuje o članstvu u međunarodnoj finansijskoj organizaciji i instituciji; vrši izbor rukovodioca u organizacionoj jedinici Narodne banke Srbije za poslove interne revizije; Na ovaj način Savet će imati proširenu ulogu u odnosu na

čisto kontrolnu i nadzornu, a da je to potrebno pored prethodno navedenih obrazloženja, govori činjenica da zakoni većine zemalja u okruženju, koji su bliže priključenju Evropskoj uniji od Srbije i čiji su zakoni rađeni po ugledu na evropske, imaju Savet kao glavno telo centralne banke koji pored guvernera i viceguvernera ima i spoljne članove, a koji po broju mogu preglasati guvernera i viceguvernere. Ovim članom je i umesto jednogodišnjeg izveštavanja Narodne skupštine, uvedeno šestomesečno izveštavanje.

Član 13. predviđa obavezu za guvernera da kao predsedavajući Izvršnog odbora, tromesečno dostavlja Savetu izveštaje o sprovođenju monetarne politike, dok je Uprava za nadzor dužna da Savetu dostavi izveštaje o nadzoru nad finansijskim institucijama, uključujući i izveštaje o izdatim i oduzetim dozvolama finansijskim institucijama. Radi obavljanja poslova iz svoje nadležnosti, propisano je da Savet može od Izvršnog odbora, guvernera i Uprave za nadzor zahtevati da mu dostavi odgovarajuću dokumentaciju i podatke koji su nastali u radu Narodne banke Srbije.

Članom 14. vrši se dopuna kojom se kao funkcioner Narodne banke Srbije određuje i direktor Uprave za nadzor.

Član 15. vrši izmene kako bi se postojeći član 27. Zakona uskladio sa ostalim izmenama Zakona. Svi funkcioneri Narodne banke Srbije podnose ostavku Narodnoj skupštini koja ih je i izabrala (viceguverneri izabrani po Zakonu, podnose ostavku takođe narodnoj skupštini zbog jednostavnosti primene i jedinstvenog rešenja). Ispravljaju se određene nelogičnosti postojećeg rešenja, budući da članovi Saveta nisu u radnom odnosu u Narodnoj banci Srbije. Sticanje uslova za starosnu penziju i eventualno penzionisanje nije od značaja za obavljanje njihove funkcije, budući da i u trenutku izbora mogu biti u radnom odnosu kod drugih budžetskih korisnika.

Članom 16. se menja poslednji stav člana 28. Zakona.

Članom 17. se definiše period zabrane radnog angažovanja guvernera, viceguvernera i direktora Uprave za nadzor u finansijskoj instituciji, nakon prestanka funkcije. Zabrana za guvernera i viceguvernere iznosi šest meseci, dok za direktora Uprave za nadzor iznosi godinu dana. Ovaj član predviđa i da naknada guverneru, viceguvernerima i direktoru Uprave za nadzor, nakon isteka mandata, podnošenja ostavke ili prestanka funkcije zbog bolesti, bude u iznosu od 80% poslednje isplaćene zarade, do zasnivanja radnog odnosa, a najduže šest meseci od dana prestanka funkcije.

Članom 18. precizira se mogućnost indirektnog kreditiranja države i drugih političko teritorijalnih entiteta, kroz kupovinu hartija od vrednosti na sekundarnom tržištu. Zabrana direktnog kreditiranja ostaje.

Članom 19. do 21. vrši se usklađivanje odredbi Zakona sa izmenama i dopunama koje se odnose na obrazovanje Uprave za nadzor.

Članom 22. uređen je i preciziran način upravljanja i raspolaganja imovinom koju koristi Narodna banka. Određeno je da opšte akte donosi Izvršni odbor, a pojedinačne akte guverner. Imajući u vidu odredbe Zakona o javnoj svojini („Službeni glasnik RS“ br. 72/2011) sa jedne strane i ustavni princip samostalnosti Narodne banke, akte o otuđenju nepokretnosti donosi Izvršni odbor, uz prethodno pribavljenu saglasnost Vlade.

Članom 23. menja se način izbora spoljnog revizora. Funkcija spoljne revizije je zapravo najvažnija u kontroli rada centralne banke, zato je važno da spoljnog revizora imenuje Savet uz učešće predstavnika Odbora za finansije. Zadržano je rešenje da se izbor revizora vrši u postupku javne nabavke, ali je određeno da komisiju čine dva člana Saveta, član Odbora za finansije i službenik za javne

nabavke zaposlen u Narodnoj banci Srbije. Članove komisije za nabavku imenuje Odbor za finansije.

Član 24. uvodi novi član 81a, kojim se uređuje unutrašnja revizija. Predviđeno je da u cilju bolje kontrole rada uprave Narodne banke, rukovodioca Interne revizije bira Savet na osnovu sprovedenog javnog konkursa, kao i da Savet usvaja plan revizije, a da se revizija može izvršiti i na zahtev Izvršnog odbora, guvernera ili direktora Uprave za nadzor.

Član 25. predviđa kaznene odredbe (prekršaje) za nepoštovanje zabrane radnog angažovanja predviđene članom 29. stav 1. Zakona i za davanje lažne izjave u vezi sa ispunjenošću uslova za izbor funkcionera Narodne banke iz člana 20. st. 5 i 7. Predviđena je novčana kazna od 50.000 do 150.000 dinara i mera zabrane vršenja određenih poslova.

Čl. 26. do 29. čine prelazne i završne odredbe. Predviđeno je da Narodna banka Srbije poslove koje obavlja u skladu sa Zakonom nastavi da obavlja u skladu s nadležnostima utvrđenim ovim zakonom. Određeno je da će guverner, viceguverneri, direktor Uprave za nadzor i članovi Saveta biti izabrani u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, a da će guverner, viceguverneri i članovi Saveta koji su obavljali funkciju do dana stupanja na snagu ovog zakona nastaviti da obavljaju funkciju do izbora funkcionera iz člana 26. stav 2. ovog zakona.

Propisi koje je Narodna banka Srbije donela na osnovu Zakona ostaju na snazi do donošenja novih propisa u skladu sa ovim zakonom. Predviđen je rok od godinu dana za usklađivanje propisa donetih na osnovu Zakona sa ovim zakonom. Određen je rok od šest meseci za donošenje statuta i još tri meseca za usklađivanje svih unutrašnjih propisa. Radi očuvanja samostalnosti i integriteta Ustavom i zakonom utvrđenih poslova koje obavlja NBS potrebno je da se članom 28. precizira primena ovog zakona u slučaju neusklađenosti zakonodavnih rešenja u pravnom sistemu. Određeno je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

U Budžetu Republike Srbije nije potrebno obezbeđivanje dodatnih finansijskih sredstava za sprovođenje ovog zakona.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predlaže se da se ovaj zakon donese po hitnom postupku usled okolnosti koje nisu mogle unapred da se predvide, a njegovim nedonošenjem onemogućilo bi se da Narodna banka Srbije nesmetano radi, ostvaruje ciljeve i obavlja funkcije utvrđene zakonom, što može dovesti do štetnih posledica.

VI. RAZLOZI ZBOG KOJI SE PREDLAŽE DA ZAKON STUPI NA SNAGU PRE OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU RS”

Odredbom člana 196. stav 4. Ustava RS propisano je da zakoni i drugi opšti akti stupaju na snagu najranije osmog dana od dana objavljivanja i da mogu da stupe na snagu ranije samo ako za to postoje naročito opravdani razlozi. Naročito opravdani razlozi zbog kojih se predlaže da ovaj zakon stupi na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku RS” su u potrebi da se poslovanje Narodne banke Srbije u najkraćem roku uskladi sa ustavnim odredbama, kao i da se što pre obezbedi nesmetano funkcionisanje organa Narodne banke Srbije.

